

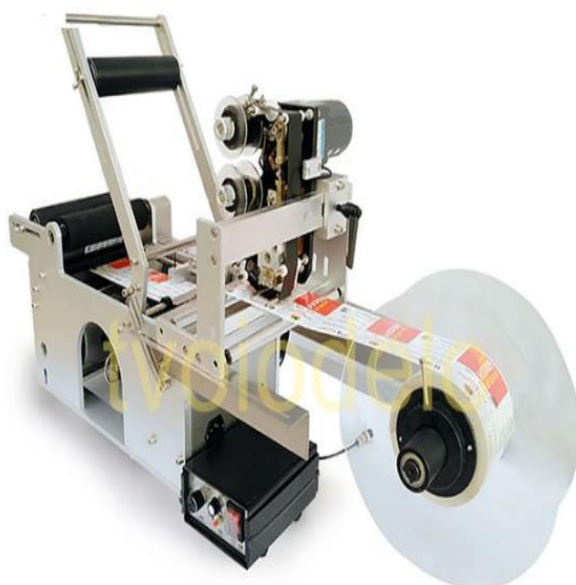
Жоба туралы қысқаша ақпарат

Жоба аты	AP14871087 «Республикада жүрек-қан тамыр және онкологиялық аурулардың қаупін азайту үшін майлармен тоң май өнімдерінің сапасын жақсарту бойынша технологиялар кешенін әзірлеу және енгізу»
Жоба өзектілігі	<p>Гидрлеу арқылы алынған маргариндердің құрамындағы трансизомерлердің жоғары мөлшері мен трансэтерификация арқылы алынған маргариндердің құрамындағы пальма майының мөлшері ел тұрғындарының денсаулығына бірдей орасан зор зиян келтіреді. Транс изомерлердің көп мөлшері жүрек-қан тамырлары ауруларының қаупін арттырады, ал пальма майы ағзадағы қатерлі ісік жасушаларының тез таралуына ықпал етеді. Сұйық өсімдік майларына келетін болсақ, олар теңгерімсіз құрамымен, омега-3 май қышқылдарының виртуалды болмауымен омега-6 май қышқылдарының жоғары мөлшерімен сипатталады. Май және май өнімдерін өндіру мен тұтынудың мұндай жағдайы елімізде жоғарыда аталған аурулардың үнемі өсуіне объективті себеп болып табылады. Бұған мемлекеттік органдар тарапынан да, қоғамдық ұйымдар тарапынан да май және май өнімдерінің сапасын бақылаудың жоқтығы да ықпал етуде.</p> <p>Елімізде жоғарыда аталған аурулардың қаупін азайту үшін Қазақстандағы май өнімдерінің сапасын арттыруға бағытталған технологиялар мен шаралар кешенін әзірлеуді және енгізуді ұсынамыз.</p> <p>Транс изомерлер мен пальма майымен байланысты мәселелерді шешу үшін біз әртүрлі төмен пайыздық (0,2% Pt) платина катализаторын жасадық. Катализаторлар зертханалық және тәжірибелік қондырғыларда әртүрлі өсімдік майларын гидрлеу процесінде сәтті сынақтан өтті. Біздің катализаторды қолдану арқылы алынған май және май өнімдері халықаралық стандарттарға сәйкес келеді, құрамында 5-7% артық емес транс-изомерлері бар, өйткені сиыр сүтінің майында қаныққан май қышқылдарының мөлшері 30% аспайды және пальма майын қосуды қажет етпейді. Майдың қаттылығын реттеу үшін. Процесс төмен температурада (100-130°C) жүзеге асырылады және катализаторды қайта пайдалануға болады (2-3 есе), бұл оның бағасы бойынша никель катализаторымен салыстыруға мүмкіндік береді.</p>
Жоба мақсаты	Жобаның мақсаты – жүрек-қан тамырлары және онкологиялық аурулардың қаупін азайту, аурулардың алдын алу және халықтың өмірін ұзарту үшін Қазақстанда май өнімдерінің сапасын жақсарту бойынша технологиялар мен шаралар кешенін әзірлеу және енгізу. Май өнімдерінің сапасына тұрақты талдау жүргізу.
Жоба міндеттері	Жобаның негізгі мақсаттары: – Масло-Дел компаниясында күнбағыс майын гидрлеу процесінде біздің платина катализаторының тәжірибелік сынақтарын жүргізу; – платина катализаторына техникалық шарттар (Ұйым стандарты) әзірленді және бекітілді;

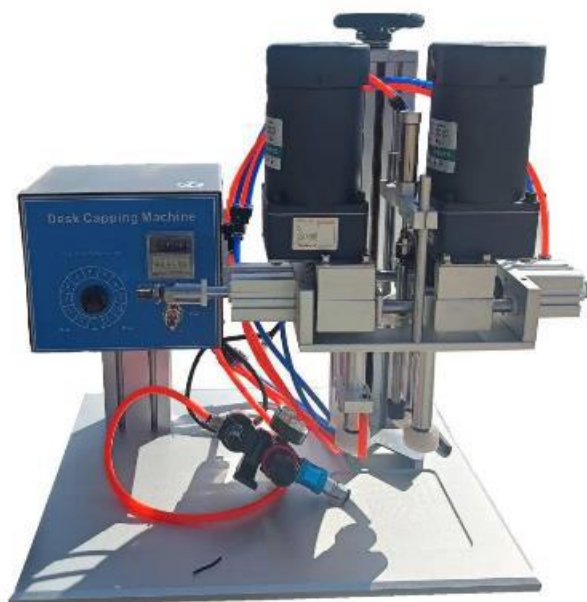
	<ul style="list-style-type: none"> – платина катализаторының тәжірибелік өндірісін ұйымдастыру үшін техникалық-экономикалық негіздеме (ТЭН) әзірленді; – май қышқылдарының теңестірілген құрамы бар аралас өсімдік майларын өндіру технологиясын әзірлеу; <ul style="list-style-type: none"> – Аралас майларға арналған ТУ (Ұйым стандарты) әзірленді және бекітілді – аралас өсімдік майларының тәжірибелік партиясы шығарылды; – Қазақстан Республикасының дистрибьюторлық желісінде оларды пайдалану арқылы алынған май және май өнімдерінің және тамақ өнімдерінің сапасын бақылау; – өндіріске өсімдік майларын араластыру технологиясын енгізу; – тұтынушылардың өмірі мен денсаулығына қауіпті мұнай және тоң май өнімдерінің елдің тұтыну нарығына енуін анықтау және болдырмау; – бөлшек сауда кәсіпорындары өткізетін май және май өнімдерінің сапасы мен қауіпсіздігі туралы хабардар ету бөлігінде тұтынушылардың құқықтарын қорғау.
Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер	<p>«Масло-Дел» серіктестігінде күнбағыс майын гидрлеу процесінде платина катализаторының тәжірибелік сынақтарын өткізу туралы акт алынады; - платина катализаторының техникалық сипаттамалары (ТУ) (Ұйым стандарты) бекітілді; - платина катализаторын өндіруді ұйымдастырудың техникалық-экономикалық негіздемесі (ТЭН) әзірленді - май қышқылдарының теңестірілген құрамы бар аралас өсімдік майларын өндіру технологиясы әзірленді; - аралас өсімдік майларының тәжірибелік партиясы шығарылды; - республикалық бұқаралық ақпарат құралдары арқылы май және май өнімдерінің және оларды пайдалану арқылы алынатын азық-түлік өнімдерінің сапасы туралы қалың жұртшылықты хабардар ету.</p>
Зерттеу тобы мүшелерінің аты-жөні, идентификаторлары (Scopus Author ID, Researcher ID, ORCID, бар болса) және сәйкес профильдерге сілтемелер	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тоштай Қайнаубек, PhD, Хирша Индексі – 5, Researcher ID AAX-3434-2021, ORCID: 0000-0003-1182-7460, Scopus author ID: 55649077100. 2. Ауезов Алий Байдильдаевич, Химия ғылымдарының кандидаты, Хирша Индексі – 2; ORCID: 0000-0002-7616-4859, Scopus Author ID: 56147250500
Жарияланымдар тізімі (URL, DOI көрсетілген)	
Патент туралы ақпарат	

Тұтқыр өнімдер PF р-1000 поршеньді
диспенсер 2 саптама 2

Датері бар жартылай автоматты
таңбалаушы

Жартылай автоматты жабу

ВИХРЬ КМП — 210/10 майлы құйынды
Компрессор

Бугель тығыны бар әртүрлі құрамдағы бөтелкедегі қоспалар